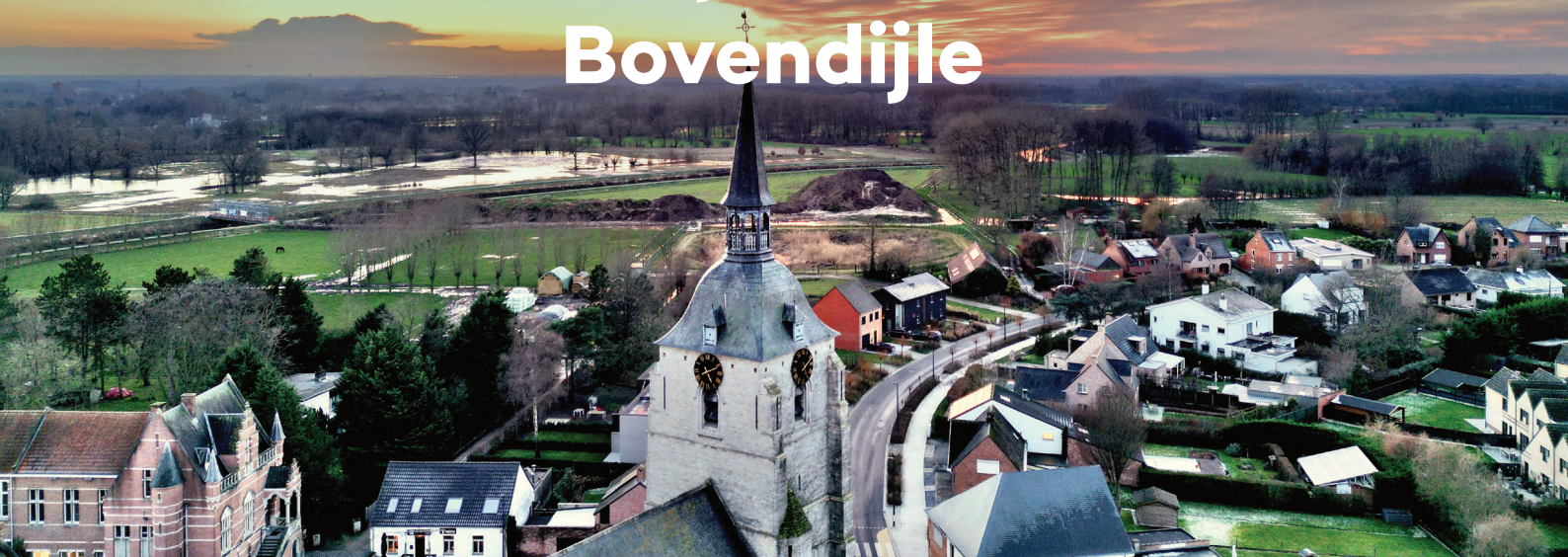

Project Bovendijle

Het Sigmaplan beschermt Vlaanderen tegen overstromingen en geeft de rivier-natuur een boost.

De Schelde en haar zijrivieren staan onder invloed van de getijden. Twee keer per maand is het springtij en dan bereikt het water een zeer hoge stand. Combineer dat met een noordwesterstorm op de Noordzee en het water zwelt nog meer aan. We spreken dan van stormtij. De stormvloedramp van 1976 is hier een bekend voorbeeld van. Die richtte zware schade aan in de provincies Antwerpen en Oost-Vlaanderen. Daarom besliste de overheid dat er betere bescherming nodig was. Die kwam er in de vorm van het Sigmaplan, een grootschalig project dat de waterveiligheid moet garanderen.

In 2005 kwam er een geactualiseerd Sigmaplan. Bescherming tegen overstromingen blijft het doel. Maar tegelijk zal de Vlaamse overheid de natuur langs de rivier herstellen en verder ontwikkelen. Bovendijle maakt deel uit van het geactualiseerde Sigmaplan.

Een veilige en natuurlijke Dijlevallei

Het Sigmaplanproject Bovendijle moet de Dijlevallei tussen Werchter en Mechelen veiliger en natuurlijker maken. Het hele projectgebied omvat bijna 170 hectare, verspreid over 3 deelgebieden (Rijmenam, Pikhaken en Hollaken-Hoogdonk) in de gemeenten Bonheiden en Haacht. In Rijmenam en Hollaken-Hoogdonk komen 2 gecontroleerde overstromingsgebieden. Bonheiden, Haacht en hun wijde omgeving zullen hierdoor veel beter beschermd zijn tegen wateroverlast. Een gedeelte hiervan blijft in landbouwgebruik. We herstellen hier ook het waterrijke rivierlandschap en richten de oude meanders in als rietmoeras en moerasbos. Pikhaken vormen we dan weer om tot wetlanden met natte graslanden.

Locatie

Provincies Antwerpen en Vlaams-Brabant, Rijmenam (deelgemeente van Bonheiden) en Haacht.

Oppervlakte: 169 hectare

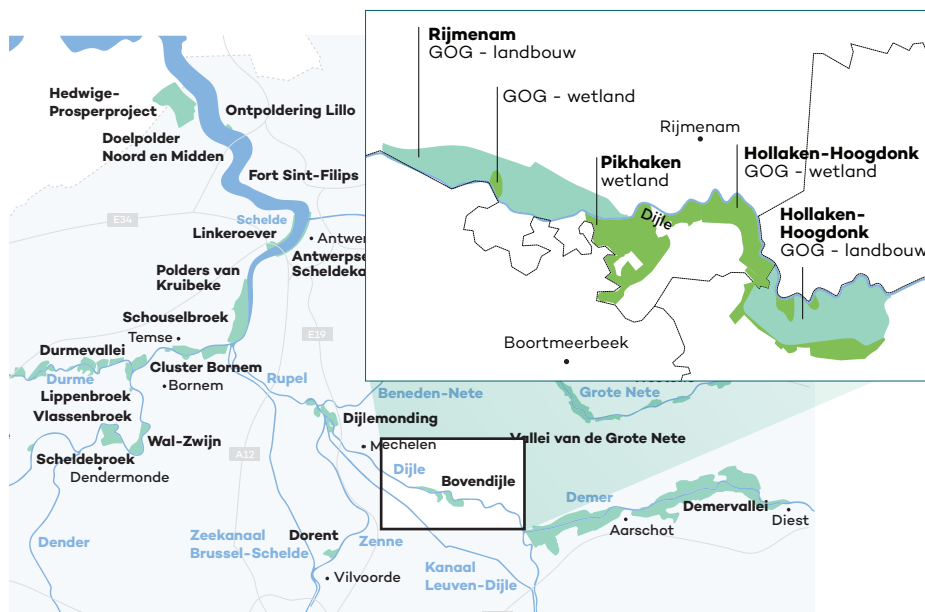
Rivier: Dijle

Ingrepen

- Gecontroleerd overstromingsgebied (GOG)
- Wetland

Waarom?

- Bescherming tegen wateroverlast
- Herstel riviernatuur

Wat zijn de ingrepen?

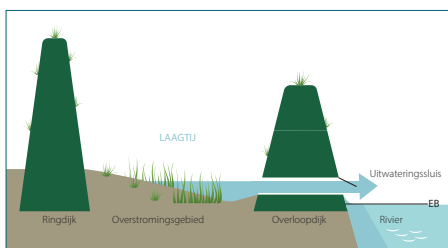
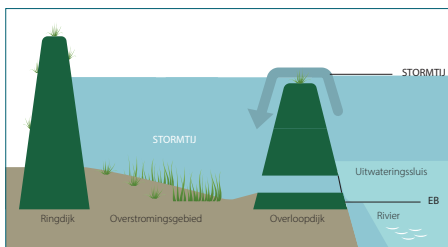
We verhogen de waterveiligheid in de regio.

We richten op de rechteroever van de Dijle in Rijmenam een gecontroleerd overstromingsgebied (GOG) in. Dit gebied zal alleen water vasthouden tijdens uitzonderlijke weersituaties, vergelijkbaar met het overstromingsgebied aan de linkeroever bij Hollaken-Hoogdonk. Doordat deze gebieden enkel bij extreme weersomstandigheden als waterbuffer dienen, blijft het mogelijk om de grond voor landbouw te gebruiken. Een gedeelte van Hollaken-

Hoogdonk en ook Pikhaken worden omgevormd tot wetland, een beemdenlandschap waar soorten- en bloemrijke graslanden zich kunnen ontwikkelen. In tegenstelling tot Hollaken-Hoogdonk en Rijmenam, zal Pikhaken nooit Dijlewater bergen. Dit bijna 30 hectare omvattende gebied transformeren we in een broek, met een oude arm van de Dijle en een reeks poelen waarin de kamsalamander zich in zijn sas zal voelen.

Gecontroleerd overstromingsgebied (GOG)

Een gecontroleerd overstromingsgebied is een gebied naast de rivier dat water opvangt bij extreme weersomstandigheden. Het water loopt dan over een overlooptijd het gebied in. Om te voorkomen dat ook woonkernen onder water lopen, wordt het achterland altijd beschermd door een ringdijk.

Werking van een gecontroleerd overstromingsgebied bij stormtij.

Wetlands

Wetlands binnen het Sigmaplan zijn drassige gebieden die niet onder invloed van het getij staan. Die natte natuur heeft bovendien een belangrijke veiligheidsfunctie; ze houdt het water bij hevige regenval in het gebied vast zoals een spons. In droge periodes geeft ze het water ook trager af, waardoor de omliggende begroeiing minder snel verdroogt. Dat maakt deze riviernatuur erg nuttig in de strijd tegen de klimaatverandering. Bovendien houdt deze natte natuur CO₂ vast.

© H. Willcox

Grote pimpernel

© K. De Blick

Ijsvogel

© J. Poortmans

Steenrode heidelibel

© Vilda

Kamsalamander

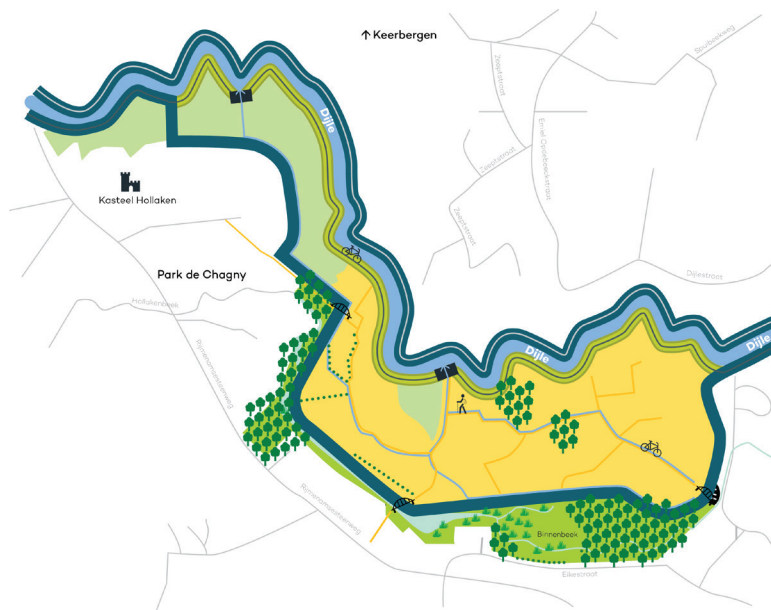
Herstel van het beemden-landschap.

Een klein stuk van het gebied Rijmenam, binnen de oude Dijlemeander, krijgt een heuse metamorfose. Hier ontwikkelen we wetland, met rietland, moerasbossen, natte graslanden, houtkanten en waterpartijen, rijk aan opmerkelijke planten en dieren. Met wat geluk spot je een ijsvogel, een rietzanger of een blauwborst tussen het groen. In het zuidelijke deel van Pikhaken komt er een mozaïeklandschap van pimpernelgraslanden. Het deel van Pikhaken tegen de Dijle en Hollaken worden open

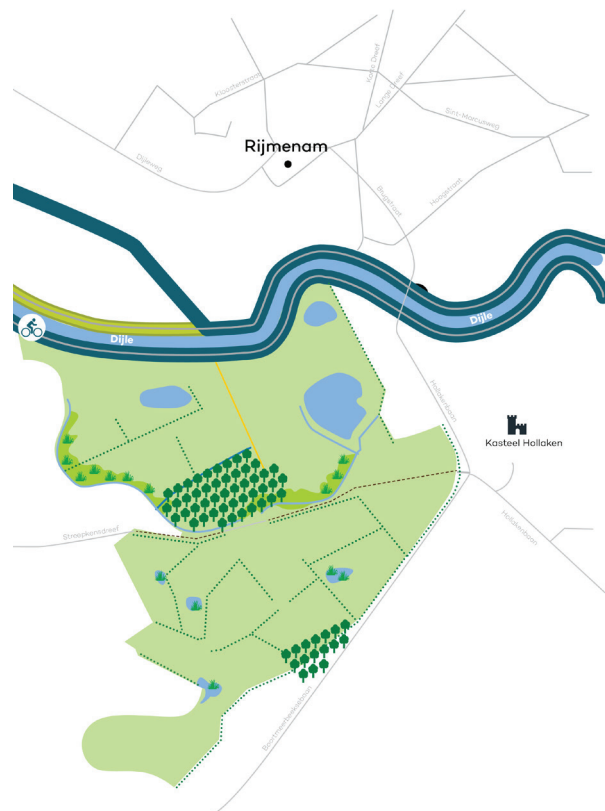
beemdenlandschap met enkele poelen voor de kamsalamander.

Overstromingsgebieden en wetlands zijn niet alleen voor de natuur een aanwinst. Ook de inwoners van Bonheiden, Haacht en omstreken zullen volop van de schitterende groene gebieden kunnen genieten. Van fietsen en wandelen tot vogels observeren en de natuur beleven: het kan straks in een nog unieker decor.

Hollaken-Hoogdonk

Pikhaken

- wetland
- overloepdijk
- ringdijk
- akker / weiland
- uitwateringssluiss
- brug
- jaagpad
- landbouwweg
- houtkant
- gracht

Rijmenam

Projectnaam	Oppervlakte	Gemeente	Duurtijd	Ingrep
Hollaken-Hoogdonk	69 hectare	Rijmenam (Bonheiden) en Haacht	2010-2030	Gecontroleerd overstromingsgebied en wetland
Pikhaken	33 hectare	Rijmenam (Bonheiden)	2015-2030	Wetland
Rijmenam	67 hectare	Rijmenam (Bonheiden)	2010-2030	Gecontroleerd overstromingsgebied en wetland